CONSERVATORIO PROFESIONAL DE MÚSICA DE CARBALLO

PROGRAMACIÓN DA ASIGNATURA DE

MÚSICA DE CÁMARA

Curso 2026-2027

CONTIDOS DA PROGRAMACIÓN

1.Introducción

2.Metodoloxía

3.Atención á diversidade

4.Actividades culturais e de promoción das nosas ensinanzas

5.Secuenciación dos cursos

- 5º Grao Profesional
- 6º Grao Profesional

6.Procedemento de avaliación e seguemento da programación

7.Anexos: acceso a 6º de Grao Profesional

1. INTRODUCIÓN

A práctica da música de cámara durante o período de estudos correspondente ás ensinanzas profesionais de música responde a un conxunto de necesidades do alumnado de música que difícilmente poden ser atendidas se non e a traves desta actividade.

A actividade camerística supón o vehículo fundamental para integrar e poner en práctica unha serie de aspectos tecnicos e musicais cuxo aprendizaxe a traves dos estudos instrumentais e teóricos posúe forzosamente un carácter analítico que debe ser obxecto dunha síntese ulterior a traves da práctica interpretativa.

A práctica da música de cámara cumpre unha función decisiva no desenvolvemento do oído musical en todos os seus aspectos. O repertorio camerístico constitúe o medio idóneo para que o alumno e a alumna desenvolvan o sentido da afinación, desenvolvemento que non pode deixar de ser intuitivo e mimetico, que se resiste a ser ensinado ou transmitido por metodos racionais e que require unha longa praxe musical, preferentemente en conxunto.

Unha das características fundamentais da práctica camerística e a ausencia de director ou directora. Iso obriga a desenvolver as competencias necesarias de comunicación visual e xestual entre os membros do grupo, aprender a valorar a importancia da respiración conxunta, establecer criterios comúns de interpretación e, en definitiva, favorecer o desenvolvemento dunha nova dimensión da interpretación baseada na codirección.

Así mesmo, o exercicio da música de cámara estimula a capacidade, imprescindible para todo músico, para escoitar os outros instrumentos mentres se toca o propio e para desenvolver o sentido de “sonoridade do conxunto”.

A interacción entre diversos instrumentistas, ou entre a voz e o piano no caso da especialidade de canto, colabora igualmente ao desenvolvemento da sensibilidade en materia de dinámica, fraseo, ritmo e vibrato: en canto á “dinámica”, por exixir unha sensibilización con respecto á audición de planos sonoros e á percepción da función desempenada en cada momento por cada un dos instrumentos (solística, acompanante, contrapuntística, harmónica, etc.); en canto ao “fraseo”, porque colabora a desenvolver o sentido do diálogo e a mímese musical; en canto “ritmo”, porque a música de conxunto exixe por si mesma unha precisión e compenetración rítmica que faga posible a simultaneidade e o axuste entre os diversos instrumentos, á vez que propicia o desenvolvemento da comunicación a traves do xesto, e de calquera outra forma non verbal, entre os instrumentistas (entradas,

definición do tempo, rubato e outras modificacións do tempo, cortes finais, respiracións, etc.); en canto ao “vibrato”, no sentido de que a práctica camerística obriga a homoxeneizar e simultanear o período, velocidade e amplitude dos diversos vibratos.

A música de cámara obriga os músicos que a practican a desenvolver determinados hábitos de autodisciplina e metodo extremadamente beneficiosos, tales como a homoxeneización da articulación, a planificación dos golpes de arco nos instrumentos de corda ou das respiracións nos de vento, etc., á vez que permite o contraste do instrumento propio con outros de diferente natureza.

Desde un punto de vista musical, a práctica camerística e imprescindible para a maduración dun músico no terreo da expresividade e a emotividade, posto que supón un campo idóneo para que a capacidade afectiva do futuro músico xurda na súa interpretación, feito que debe ser propiciado canto antes.

Pola súa vez, o intercambio de ideas e a confrontación entre diversos puntos de vista interpretativos resulta sumamente formativa e estimulante para un instrumentista en período de formación, colabora ao desenvolvemento da capacidade analítica e fomenta a que a interpretación responda a unha idea musical e trascenda o nivel de mera lectura.

Asemade, a práctica e o conecemento do repertorio de cámara supón un paso decisivo no conecemento do repertorio do instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.

En suma, o cultivo da música de cámara resulta absolutamente complementaria da formación instrumental, permitindo a aplicación práctica dos conecementos adquiridos na clase de instrumento, dentro dunha actividade que, por mor do seu carácter lúdico, permite a práctica musical en condicións ideais de espontaneidade e distensión.

2. METODOLOXÍA

O curriculo debe ser aberto polo que os metodos de ensino son en amplia medida responsabilidade do profesor. Ainda así, coa finalidade de regular a práctica docente, poderemos sinalar os seguintes principios metodolóxicos de carácter xeral:

1 . A finalidade de toda tarefa educativa e o desenvolvimento da personalidade e a sensibilidade propias do alumno. A Música e un vehículo de expresión de emocións, un instrumento á nosa disposición.

2. O profesor debe ser un guía, conselleiro que da solucións concretas a dificultades concretas. Debe dar opcións e non imponer criterios. Debe tratar de estimular e motivar ó alumno.

3. A Programación Didáctica debe ser aberta e flexible para poder adaptala ás características e necesidades de cada alumno, tratando de desenvolver ás súas posibilidades e de suplir ás súas carencias.

4. A aprendizaxe debe ser funcional, e decir, debe ser posible unha aplicación práctica do conecemento adquirido e á súa vez, os contidos deben ser necesarios e útiles para realizar outras aprendizaxes.

5. A avaliación e un proceso que debe levarse a cabo de forma continua e personalizada no alumno e o seu propio desenvolvemento, aportándole información sobre o que realmente progresou respecto das súas posibilidades, sen comparacións con normas preestablecidas de rendemento.

6. O profesor debe avaliar tamen o seu propio traballo, a efectividade da programación e a súa intervención.

7. O profesor poderá tocar co seu grupo de alumnos se fose necesario para o óptimo aproveitamento da materia.

8. E necesario que o alumno participe no proceso a traves da autoavaliación e a coavaliación, nunha etapa na que se pretende impulsar a autonomía do alumnado e a súa implicación responsable.

3. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

No marco das disposicións establecidas na Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, os centros escolares de nova creación deberán cumplir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade. O resto dos centros deberán adecuarse á devandita lei nos prazos e cos criterios establecidos nela.

A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria adoptará as medidas oportunas para a adaptación do currículo ás necesidades do alumnado con discapacidade. En todo caso, esas adaptacións deberán respectar no esencial os obxectivos fixados no decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de rexime especial de música.

4. ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN DAS NOSAS ENINANZAS

As ensinanzas de música fomentarán a realización de actividades culturais e de promoción das ensinanzas tales como concertos, audicións de alumnos, intercambios, conferencias e exposicións

5. SECUENCIACIÓN DOS CURSOS

5.1. 5º GRAO PROFESIONAL

Obxectivos

a) Valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da formación musical e instrumental.

b) Aplicar en todo momento a audición polifónica para escoitar simultáneamente as diferentes partes ao mesmo tempo que se executa a propia.

c) Utilizar unha gama sonora axeitada de maneira que o axuste de son se realice en función dos demáis instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas da obra.

d) Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada sen director ou directora.

Contidos

- A unidade sonora: respiración, ataque, vibrato, golpes de arco, afinación, articulación, ritmo e fraseo, tanto individuais como en grupo.

- Agóxica e dinámica

- Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos necesarios para tocar con e sen director.

- Equilibrio sonoro e de planos.

- Análise e interpretación de obras básicas do repertorio que inclúan diferentes estilos.

- Audicións comparadas de grandes interpretes para analizar de xeito crítico as carácterísticas das súas diferentes versións.

Avaliación

A avaliación no grao profesional levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na presente Programación Didáctica. A avaliación dos alumnos/as será continua, cualitativa e integradora, aínda que diferenciada segundo as materias do currículo. O profesorado avaliará tanto a aprendizaxe dos alumnos/as como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente. Os resultados da avaliación final expresaranse mediante escala numerica de 1 a 10 sen decimais (consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a cinco, e negativas as inferiores a cinco). A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria regulará as condicións para que os centros organicen as oportunas probas extraordinarias co fin de lle facilitar ao alumnado a recuperación da asignatura en caso de ter avaliación negativa.

Criterios de avaliación

1. Interpretar obras de distintas épocas e estilos dentro da agrupación correspondente. Con este criterio pretendese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os componentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

2. Actuar como responsable do grupo dirixindo a interpretación colectiva mentres realiza a súa propia parte. Mediante este criterio pretendese verificar que o alumnado ten un conecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Así mesmo, pódense valorar os seus criterios sobre a unificación do son, timbre, vibrato, afinación e fraseo.

3. Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, o seu grao de fluidez e comprensión da obra.

4. Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio pretendese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro del e o respecto pola interpretación musical.

5. Intepretación pública de obras de estilos e epocas diversas. Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

-Participar en dúas audicións no curso

-Interpretar as obras traballadas durante o curso con solvencia e adecuación ao estilo correspondente da peza e co ritmo adecuado

-Colaborar e integrar a práctica instrumental grupal, tendo en conta os compañeiros e compañeiras mentres están tocando o seu discurso musical xuntos

-Asitencia a un mínimo de 70% das clases

-Ser capaz de dar entradas musicais e de liderar o grupo nos momentos que corresponda

-Ter suficiente capacidade auditiva para poder correxir a afinación cos compañeiros nos momentos necesarios

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para a obtención das calificacións do alumnado o profesor disporá das seguintes ferramentas e procedementos de avaliación:

-Observación sistemática

-Diario de clase

-Audicións do alumnado

-Traballos en grupo

-Grabacións en audio o vídeo

-Probas de nivel.

Citerios de cualificación

-Traballo persoal (semanal de aula): 60%
-Hábitos e actitudes de estudo: 20%

-Audicións :20%

A cualificación final do curso obterase mediante a media aritmetica dos tres trimestres.

Taboa ou listaxe de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais

-Ritmo (Precisión e exactitude rítmica) 20%

-Musicalidade (Estilo-Expresión) 20%
-Empaste 20%

-Planos sonoros 20%
-Técnica (Articulacións-son-afinación) 20%

Recursos didacticos

O material empregado será adaptado á formación en cuestión e ao nivel do curso que está a estudar o alumnado, podendo ser repertorio orixinal para esa agrupación ou repertorio adaptado ás carácterísticas do grupo.

Criterios para ampliación e concesión da matrícula

É competencia de cada centro autorizar, con carácter excepcional, a ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado que, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Asistencia irregular as clases

A non asistencia sen causa xustificada en máis de 3 ocasións ao longo do trimestre levará consigo a realización dun exame ao final de cada trimestre se o alumno quere recuperar a materia.

Recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

A recuperación ordinaria realizarase cando o alumno ou alumna non supere os aprendizaxes correspondentes ao período de avaliación. O profesor ou profesora determinará os exercicios, estudos e obras que deberá recuperar, atendendo aos criterios de avaliación non acadados.

A recuperación terá carácter práctico e consistirá na realización de exercicios técnicos e na interpretación de estudos e obras traballados durante o curso.

Convocatoria extraordinaria de xuño

O alumnado que non supere a materia terá dereito a unha proba extraordinaria no mes de xuño.

Consistirá nunha proba práctica na que o alumno ou alumna terá que demostrar a adquisición dos aprendizaxes e criterios de avaliación

establecidos para este curso. Para iso terá deberá deberá interpretar 3 obras acompañado de polo menos un instrumentista, cunha dificultade adecuada ao curso que está a realizar, tendo en conta como metodos de cualificación os especificados anteriormente na avaliación ordinaria.

-Ritmo (Precisión e exactitude rítmica) 20%

-Musicalidade (Estilo-Expresión) 20%
-Empaste 20%
-Planos sonoros 20%
-Técnica (Articulacións-son-afinación) 20%

5.2. 6º GRAO PROFESIONAL

Obxectivos

a) Valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da formación musical e instrumental.

b) Aplicar en todo momento a audición polifónica para escoitar simultáneamente as diferentes partes ao mesmo tempo que se executa a propia.

c) Utilizar unha gama sonora axeitada de maneira que o axuste de son se realice en función dos demáis instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas da obra.

d) Conecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada sen director ou directora.

Contidos
- A unidade sonora: respiración, ataque, vibrato, golpes de arco, afinación, articulación, ritmo e fraseo.

- Agóxica e dinámica.

- Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos necesarios para tocar con e sen director

- Equilibrio sonoro e de planos.

- Análise e interpretación de obras básicas do repertorio que inclúan diferentes estilos.

- Audicións comparadas de grandes interpretes para analizar de xeito crítico as carácterísticas das súas diferentes versións.

Avaliación

A avaliación no grao profesional levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na presente Programación Didáctica. A avaliación dos alumnos/as será continua, cualitativa e integradora, aínda que diferenciada segundo as materias do currículo. O profesorado avaliará tanto a aprendizaxe dos alumnos/as como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente. Os resultados da avaliación final expresaranse mediante escala numerica de 1 a 10 sen decimais (considerararanse positivas as cualificacións iguais ou superiores a cinco, e negativas as inferiores a cinco). A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria regulará as condicións para que os centros organicen as oportunas probas extraordinarias co fin de lle facilitar ao alumnado a recuperación da asignatura en caso de ter avaliación negativa.

Avaliación inicial ou diagnostico

A avaliación inicial realizarase durante a primeira semana do curso escolar. Este proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado.

Criterios de avaliación

1. Interpretar obras de distintas epocas e estilos dentro da agrupación correspondente. Con este criterio pretendese avaliar a capacidade de unificación do criterio interpretativo entre todos os componentes do grupo e o equilibrio sonoro entre as partes.

2. Actuar como responsable do grupo dirixindo a interpretación colectiva mentres realiza a súa propia parte. Mediante este criterio pretendese verificar que o alumnado ten un conecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Así mesmo, pódense valorar os seus criterios sobre a unificación do son, timbre, vibrato, afinación e fraseo.

3. Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende constatar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, o seu grao de fluidez e comprensión da obra.

4. Estudar na casa as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio pretendese avaliar o sentido da responsabilidade como

membro dun grupo, a valoración que ten do seu papel dentro del e o respecto pola interpretación musical.

5. Intepretación pública de obras de estilos e epocas diversas. Este criterio constata a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

-Participar en dúas audicións no curso

-Interpretar as obras traballadas durante o curso con solvencia e adecuación ao estilo correspondente da peza e co ritmo correspondente

-Colaborar e integrar a práctica instrumental grupal, tendo en conta os compañeiros e compañeiras mentres están tocando o seu discurso musical xuntos

-Asitencia a un mínimo de 70% das clases

-Ser capaz de dar entradas musicais e de liderar o grupo nos momentos que corresponda

-Ter suficiente capacidade auditiva para poder correxir a afinación cos compañeiros nos momentos necesarios

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para a obtención das calificacións do alumnado o profesor disporá das seguintes ferramentas e procedementos de avaliación:

- Observación sistemática

- Diario de clase.

- Audicións de alumnos

- Traballos en grupo

- Grabacións en audio o vídeo

- Probas de nivel.

Criterios de cualificación

-Traballo persoal (semanal de aula): 60%

-Hábitos e actitudes de estudo: 20%

-Audicións: 20%

A cualificación final do curso obterase mediante a media aritmetica dos tres trimestres.

Taboa ou listaxe de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais

Ritmo (Precisión e exactitude rítmica) 20%

Musicalidade (Estilo- Expresión) 20%

Empaste 20%
Planos sonoros 20%
Tecnica (Articulación-son-afinación) 20%

Recursos didacticos

O material empregado será adaptado á formación en cuestión e ao nivel do curso que está a estudar o alumnado, podendo ser repertorio orixinal para esa agrupación ou repertorio adaptado ás carácterísticas do grupo.

Criterios para ampliación e concesión da matrícula

E competencia de cada centro autorizar, con carácter excepcional, a ampliación de matrícula ao curso seguinte do alumnado que, tras a orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna asegure a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

Asistencia irregular as clases

A non asistencia sen causa xustificada en máis de 3 ocasións ao longo do trimestre levará consigo a realización dun exame ao final de cada trimestre se o alumno quere recuperar a materia.

Recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

A recuperación ordinaria realizarase cando o alumno ou alumna non supere os aprendizaxes correspondentes ao período de avaliación. O profesor ou

profesora determinará os exercicios, estudos e obras que deberá recuperar, atendendo aos criterios de avaliación non acadados.

A recuperación terá carácter práctico e consistirá na realización de exercicios técnicos e na interpretación de estudos e obras traballados durante o curso.

Convocatoria extraordinaria de xuño

O alumnado que non supere a materia terá dereito a unha proba extraordinaria no mes de xuño.

Consistirá nunha proba práctica na que o alumno ou alumna terá que demostrar a adquisición dos aprendizaxes e criterios de avaliación establecidos para este curso. Para iso terá deberá deberá interpretar 3 obras acompañado de polo menos un instrumentista, cunha dificultade adecuada ao curso que está a realizar, tendo en conta como metodos de cualificación os especificados anteriormente na avaliación ordinaria.

-Ritmo (Precisión e exactitude rítmica) 20%

-Musicalidade (Estilo-Expresión) 20%
-Empaste 20%
-Planos sonoros 20%
-Técnica (Articulacións-son-afinación) 20%

6. Procedemento de avaliación e seguemento da programación didactica.

O profesorado realizará unha avaliación inicial do alumnado para establecer as medidas pedagóxicas adecuadas e conducentes ao logro dos obxectivos do curso que imparta. O profesorado avaliará tanto a aprendizaxe dos alumnos e das alumnas como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente. Tendo en conta o principio metodolóxico, a relación de recursos didácticos (metodos, obras, dúos, tecnica, traballos teóricos, etc.) exposta nesta programación ten un fin orientativo á actividade docente, sendo susceptible de ser ampliada ou modificada segundo as características específicas do alumnado, pero sempre baixo o criterio pedagóxico do profesor titular da materia. Baseándonos no principio metodolóxico no, o profesor levará a cabo de forma continua e personalizada a avaliación de cada alumno, sendo imprescindible para este cometido un seguimento individualizado no que se terá en conta o traballo e o esforzo semanal, a asistencia a clase e o desenrolo das capacidades do alumno tendo sempre como punto de referencia a avaliación inicial.

7. Anexos

ACCESO AO CURSO 6º DE MUSICA DE CÁMARA

Interpretación de tres obras de estilos diferentes dun nivel de dificultade tecnica non inferior ao curso anterior ao que se presenta, escritas e/ou adaptadas para a agrupación proposta polo alumno/a.

Contidos

– A unidade sonora: respiración, ataque, vibrato, golpes de arco, afinación, articulación, ritmo e fraseo.

– Agóxica e dinámica.

– Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos necesarios para tocar sen director.

– Equilibrio sonoro e de planos.

– Análise e interpretación de obras básicas do repertorio que inclúan diferentes estilos

-Escoita activa dos demáis integrantes do grupo

Criterios de avaliación e cualificación

Os criterios de avaliación serán os mesmos que os indicados nesta programación correspondentes ao curso inmediatamente anterior ao que se pretende acceder.

-Dominio técnico da parte individual: 30%

(Son, control do instrumentos, afinación, articulación, técnica específica)

-Conxunto, sincronía e interese polas outras voces: 30%

(Escoita activa, precisión rítmica, dinámica, expresión)

-Adecuación estilística: 20%

(Comprensión do estilo, adecuación do tempo, articulación e ornamentación)

-Madurez musical e autonomía: 20%

(Capacidade de resolver dificultades, seguridade, capacidade comunicativa)